

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres

Gemeente Westland
t.a.v. burgemeester Arends
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk

**DG Openbaar Bestuur &
Democr Rechtsstaat**
DGOBDR-D&B-Democratie
Team Verkiezingen
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Onze referentie
2025-0000224614

Uw referentie

Datum 20 maart 2025
Betreft Uitnodiging voor deelname aan experiment met een nieuw
stembiljet

Geachte heer Arends,

Het huidige stembiljet is groot en daardoor lastig te hanteren voor kiezers en stembureauleden. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) werkt daarom aan de ontwikkeling van een nieuw en kleiner model stembiljet. Na uitgebreid testen is tijdens de verkiezing van het Europees Parlement in juni 2024 hiermee een eerste experiment gehouden. Tijdens dit experiment hebben kiezers in vijf gemeenten gestemd met een nieuw model stembiljet. Na de evaluatie van dit experiment is besloten¹ om door te experimenteren met het nieuwe stembiljet.

Graag nodig ik uw gemeente uit om deel te nemen aan het experiment tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026. Hierover is al ambtelijk contact geweest met de projectleider verkiezingen van uw gemeente.

Op het nieuwe model stembiljet maakt de kiezer een keuze door het stembiljet van een partij en vervolgens een stembiljet voor het kandidaatsnummer van een kandidaat van die partij in te kleuren. De namen van de kandidaten kan de kiezer vinden in de kandidatenlijst. Deze ligt in elk stembiljet, hangt in elk stemlokaal en ontvangt de kiezer ook thuis. Op het stembiljet is naast de partijnaam ook ruimte voor de logo's van politieke partijen.

Deelname aan het experiment betekent dat alle kiezers in uw gemeente stemmen met het nieuwe stembiljet. Daarnaast vindt tijdens de verkiezing in uw gemeente onderzoek plaats onder kiezers, stembureauleden en verkiezingsteams. Met behulp van de onderzoeksresultaten wordt het nieuwe stembiljet opnieuw geëvalueerd. Bij deze brief vindt u een folder met daarin nadere informatie over het nieuwe stembiljet, het experiment, wat er van uw gemeente verwacht wordt en hoe het ministerie van BZK daarbij ondersteunt. Mijn ambtenaren zijn indien gewenst beschikbaar om nadere toelichting te geven aan u of aan de gemeenteraad.

Eén van belangrijkste uitkomsten van de evaluatie van het eerste experiment is dat kiezers goed uit de voeten kunnen met het nieuwe stembiljet. Zowel kiezers, stembureauleden, als ambtenaren uit de experimenteergemeenten waren zeer positief. Het nieuwe stembiljet is eenvoudiger in gebruik en sneller te tellen. Ook zijn er met het nieuwe stembiljet relatief meer voorkeursstemmen uitgebracht.

¹ Kamerstuk 35455, nr. 21

Maar ook bleek uit de evaluatie dat er iets meer ongeldige stemmen zijn uitgebracht in de experimenteergemeenten. Om dit te verbeteren wordt op basis van de evaluatie onder meer de communicatie en voorlichting aangescherpt en worden stembureauleden nog beter opgeleid, met het doel om onder andere het aandeel ongeldige stemmen te verminderen.

Datum
20 maart 2025

Onze referentie
2025-0000224614

Experimenteren met het nieuwe stembiljet is mogelijk op basis van de Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten. Het besluit om al dan niet deel te nemen aan een experiment wordt genomen door de gemeenteraad. Bij een positief besluit over deelname aan het experiment met het nieuwe stembiljet bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2026, kan de minister van BZK uw gemeente aanwijzen als experimenteergemeente. Indien uw gemeente besluit deel te nemen aan het experiment, verzoek ik u om een positief besluit van de gemeenteraad aan het ministerie van BZK te doen toekomen. Het volstaat om een afschrift van het besluit per e-mail aan de projectleider nieuwe stembiljetten te sturen. Het e-mailadres is bekend bij uw ambtelijke organisatie.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

directeur Democratie en Bestuur, mevrouw E. van Doorne